

Blok 5 – De rol van Europa in de zorg

Friso Coppes – Partner, Bureau Brussels

Introductie Europese Unie en Europese beleidsbeïnvloeding

Europa, waarom?

De echte aanleiding is om nooit meer een oorlog te hebben en samen kracht uit te stralen naar de rest van de wereld.

Europese instellingen

- Europese Commissie (EC): het bestuurlijk apparaat met 35.000 beleidsambtenaren en heeft recht van initiatief. De EC is verdeeld in verschillende Directoraten-generaal (DG's) en deze zijn weer onderverdeeld in directoraten.
- Europese Raad (ER): de regeringsleiders of staatshoofden van de 27 lidstaten. Hier ligt het zwaartepunt en regeringen gebruiken de EU om te profileren.
- Europese Parlement (EP): rechtstreeks gekozen EU-instelling met 705 leden en 7 fracties.

Werkwijze Bureau Brussels

- De eerste vraag is: wat wil je heel graag en wat wil je absoluut niet?
- Continu 'ja maar' vragen om te kaderen.
- Is er wetgeving of is er iets in de maak?
- Wie zijn betrokken en zijn ze voor of tegen? Dan kan je een strategie vormen.

Brusselse omgangsvormen

- Stuur eerst een email i.p.v. telefoneren. Ambtenaren zijn toegankelijk en ga als eerst met een policy advisor praten. De impact lobby is het grootste in het begin (voorbereidende fase).
- Je vraagt of je een vraag mag stellen en stelt het niet zomaar. Je geeft niet hardop je mening aan. Als iemand "it's interesting" aangeeft, betekent dat een "nee".
- Kledingvoorschriften: voor mannen een uniform behoudend kostuum met wit hemd, das, zwarte schoenen en zwarte sokken tot de kuit. Voor vrouwen zijn de kledingvoorschriften niet zo streng, maar kan de kleur van de kleding een onderliggende boodschap uitstralen.

 Boekentip: The Culture Map (Erin Meyer). Dit boek beschrijft verschillende culturen rond de wereld en geeft aanbevelingen over de omgang met de verschillende culturen.

Interactieve oefening "Care4everyBody"

Een lobby casus voor women's health

Care4everyBody

Het Care4everyBody project is een Europees project over de gender(on)gelijkheid in de gezondheidszorg. Dit project is een platform met als doel om aandacht te vragen aan de misstanden van kwaliteitszorg van vrouwen in EU-landen en hiervoor concrete oplossingen te vinden.

Belangrijke vragen bij dit project zijn: Hoe vraag je aandacht, wat komt er naar boven en welke Europese organisaties zijn handig om in de coalitie op te nemen?

Waarom via Brussel en niet Den Haag?

Er wordt in Den Haag van alles aan gedaan, maar EU-landen zijn versplinterd en je moet samenwerken. Data is belangrijk en met een Europese databank krijg je meer voet aan de grond.

Pascal Garel – Chief Executive, European Hospital & Health Federation (HOPE)

HOPE is een Europese non-profit organisatie die nationale publieke en private zorginstellingen en zorg verenigingen vertegenwoordigt, waarvan bijna 80% van alle ziekenhuisactiviteiten in de EU. Er zijn drie belangrijke leden: nationale ziekenhuizen (meerderheid), nationale organisaties (regionaal, gemeenten verantwoordelijk) en ministeries van volksgezondheid. Elk lid betaalt een bijdrage (60% van het budget).

De drie pijlers voor HOPE zijn digitalisatie, herstel van Covid-19 en klimaat. Ze houden het niet bij gezondheid alleen, maar ook bij bijvoorbeeld gebouwen, energie, big green deal, watervervuiling en ziekenhuismaaltijden. De indirecte invloed is soms belangrijker dan directe zorg. De zorg is extreem gefragmenteerd in EU met veel verschillende associaties. Nederlandse associaties zijn allemaal vertegenwoordigd in Europese commissies.

Lobby tip:

- Wees kruidenier! Je zult collega's uit andere landen moeten ontmoeten en lobbyen om samen een alliantie te vormen. Delegeer het niet, maar vraag het zelf.
- Vraag aan je eigen associatie wat er speelt in Brussel dat je aangaat en kies het belangrijkste om energie in te steken. Zij moeten naar de Europese koepel.

Volgens Pascal Garel zijn er meer middelen en belangenbehartigers nodig. Er is meer Europese funding nodig voor meer werknemers in de back office in plaats van meer macht naar de EC en het EP.

Bert van Slooten – Journalist en expert Brusselse politiek voor Brusselse Nieuwe

Brusselse Nieuwe

Brusselse Nieuwe is dagelijks nieuws wat in Brussel speelt wat voor Nederland van belang is. Het wordt gemaakt voor de Nederlandse lezer. Voorstellen die in Brussel bedacht worden, probeert Brusselse Nieuwe zo vroeg mogelijk op te pikken. De aanleiding voor Bert van Slooten om Brusselse Nieuwe op te zetten kwam doordat er weinig Europees nieuws in Nederland verschijnt.

Verschillen en overeenkomsten journalistiek Den Haag en Brussel

De Haagse politiek en journalistiek is een soort "relletjesfabriek". In Brussel daarentegen is het soms heel technocratisch. Elke werkdag om 12:00 uur is een middag briefing waar alle ingezonden vragen worden beantwoord. Als journalist ga je in Brussel geen Europarlementariërs op de gang lastig vallen.

Hoe doen wij het als Nederlanders in Brussel qua politieke macht en spel?

Rutte heeft veel invloed in de EU. Rutte is in staat om coalities te smeden en dingen voor elkaar te krijgen. Er is minder belangstelling vanuit Nederland voor Europa, zo komen ministers niet altijd. Nederland vindt zelf dat ze het hartstikke goed doen. NOS met internal governance draagt er ook aan bij dat Europa niet veel in het nieuws komt in Nederland.

 Boekentip: Het Brussels moeras (Tijn Sadee, Bert van Slooten). Dit boek beschrijft de Europese bubbel in Brussel met als onderzoeksvraag: 'waar ligt de macht?'

Blok 5 – De rol van Europa in de zorg

Thomas Tindemans – Chairman van Hill + Knowlton Strategies in Brussel

De rol van de farmaceutische industrie bij Europese beleidsvorming

Waarom lobby Pharma op Europees niveau?

In het Europees verdrag staat dat we grensoverschrijdend gezondheidsbeleid nodig hebben. Nu zijn er wel bevoegdheden met betrekking tot preventie, pandemie of hoog niveau van gezondheid. Maar het gezondheidsbeleid is eigenlijk in essentie nog op nationaal niveau. Het wordt meer en meer gecoördineerd binnen de EU. Voor de Pharma wordt qua doeltreffendheid en veiligheid van medicijnen getest en goedgekeurd binnen de EU. Als producent heb je de keuze om geneesmiddelen te beperken tot bepaalde landen, maar als je naar EMA gaat krijg je toegang tot de markten van de individuele staten.

Lobby tips:

- Gebruik de website EU Whoiswho. Toegang is geen probleem en er is veel transparantie. Nationale instellingen zijn vaak minder transparant.
- Je moet er vooral op tijd bij zijn: idealiter wanneer de public officers het nog op papier moeten zetten.
- Geloofwaardigheid is heel belangrijk voor de Pharma. Het algemeen belang moet duidelijk zijn. Het moet wetenschappelijk, economisch en juridisch waardig zijn.
- Het formaat doet er toe: gebruik een paar goede figuren i.p.v. grote Excel bestanden.

Wat maakt een lobbyist succesvol?

Je moet oplossingen vinden die de beleidsmakers moeten oplossen. Kijk niet alleen vanuit het bedrijf, maar zorg ervoor dat je het particulier belang kunt onderschrijven in publiek belang. Het voorstel moet aanvaardbaar en toereikend zijn voor de EC.

Bart Ooijen – Afdelingshoofd voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de EU (PVEU)

De PV EU Brussel (NL ‘ambassade’ bij de EU) behartigt de belangen van Nederland in de Raad van Europa. De agenda wordt bepaald door de Commissie of minister. De PV EU krijgt voortdurend instructies vanuit Den Haag en werkt vervolgens in een bepaald kader. Het doel is om het EU beleid te beïnvloeden: blokkeren, compromissen sluiten of laten lopen met steun van de Kamer. Het is altijd belangrijk om coalities te krijgen met andere lidstaten.

De PV EU onderhandelt in de Raadswerkgroep en Coreper (een soort vooroverleg van de Raad). Het digitaal EU-COVID-certificaat is in slechts drie maanden door de trechter gegaan in tegenstelling tot de medisch hulpmiddelen richtlijn van zeven jaar.

De trends zijn: toenemende patiënten mobiliteit, privatisering in de zorg en een groeiende vraag naar zorgprofessionals. De Resilience discussie is gestart en de betaalbaarheid wordt op een andere manier aangevlogen vanwege de vergrijzing van de samenleving.

Wat brengt de toekomst?

De PV EU is nu nog druk met de Covid-19 pandemie via ECDC, EMA en HERA. Een tekort op medicijnen blijft een groot discussiepunt. Het werkplan Commissie in 2022 bestaat uit European Health Data Space, zorgstrategie en voedsel labeling (nutriscore).

“De zorg is sociale zekerheid en dus een nationale bevoegdheid, maar gezondheidszaken vragen ook om Europese aandacht en daadkracht”

Samira Rafaela – D66 Europees Parlementslid in de Renew Europe fractie

Visie:

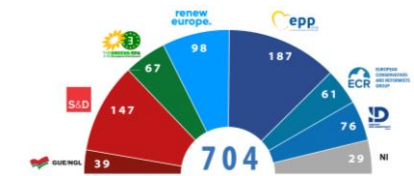
Volgens Samira Rafaela is het van belang dat we meer kennis en innovatie met lidstaten uitwisselen. Ze wil graag medicijnen gezamenlijk inkopen. Ook moet het meer mogelijk zijn om faciliteiten in andere EU lidstaten te gebruiken voor individuele zorg van Europese patiënten. We moeten geen individuele kampioenen hebben, maar Europese kampioenen.

Wat heb je geleerd van de Covid pandemie?

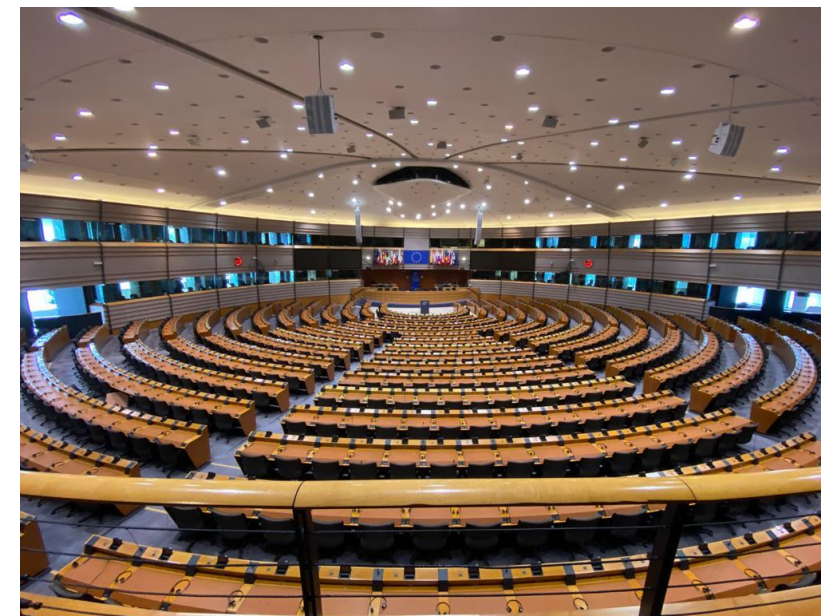
Er was eerst een individuele reflex van Europese lidstaten, maar de sfeer veranderde van gretigheid naar samenwerken om Europese kracht uit te stralen. De onafhankelijkheid van Europa werd toen een heel relevant onderwerp. Het samen aanpakken van problemen wordt nu ook toegepast bij de energie crisis. Er moet voortaan een meer gecoördineerde strategie worden toegepast, zoals het gezamenlijk inkopen van vaccins (niet alleen goedkeuring op Europees niveau).

Toekomstvisie:

- Meer investeren op het delen van informatiesystemen.
- Zorgstelsel beter openstellen voor alle Europese inwoners waarbij data privacy goed gewaarborgd wordt.
- Sociale ongelijkheid in het kader van interseksualiteit en huidskleur meer agenderen. Praktijk moet daarbij ondersteunen.

Bezoek aan Europese Parlement

- Er zijn nu 705 zetels (zetelverdeling is gebaseerd op inwoneraantal en het minimum aantal zetels per lidstaat is 6).
- Er is geen regering en geen coalitie. Je kunt voor elk dossier een andere coalitie vormen.
- Het echte politieke debat in Brussel vindt plaats in de voorbereidende fase.
- De totale begroting is 169.4 miljard Euro (helft van Nederlandse begroting). De grootste inkomsten zijn de bijdragen van de lidstaten. 94% gaat terug in de vorm van subsidies.
- Als landen lid willen worden, moeten ze voldoen aan de Kopenhagen richtlijn.